

עולים לתרומה

מפרד"ס התורה ומשדה החסידות

ב"ס"ד, ערב שבת קודש פרישת תולדות

ב'דר"ח כסלו תשפ"ג - שנה כח גליון א'שמג

הדלחה מועד	מוע"ש	ר"ת
17:57	17:38	16:24
17:14	16:55	15:44
17:11	16:52	15:38
17:14	16:58	15:44
17:22	16:58	15:52
17:50	17:33	16:18
17:56	17:31	16:23
18:15	17:53	16:42
17:42	17:22	16:10

בסיוע קרן יקר למרדכי לעיני הרה"ח ר' מרדכי ב"ר מאיר אריה ז"ל רייז זוגל מרת רחל פרומט ע"ה בת הגה"ח ר' אברהם עבי רומעלט זצ"ל

פלאות עדותיך

רזין שגילה יעקב אבינו להגר"א זצ"ל/ אברהם אבינו מת בערב פסח - וזה טעם אכילת ביצה בליל פסח/ עשו אכל מצה בערב פסח/ ראה קצת עתידות על ידי קסמים ותרפים - ובכך רימה את אבינו שיש בו רוח הקודש

ויגדלו הנערים וגו' ויעקב איש תם ישב אהלים (כה, כז). בהקדמתו על פירוש הגר"א לספרא דצניעותא מגלה הגאון רבי חיים מוואלאזין זצ"ל בעדות נאמנה על רבו הגאון מוואלא זצ"ל בזה"ל: "מצאתי ראיתי בעיני כחתי קדשו נ"ע כתבו וישר רזין עלאין קדישין מה שגילה לו יעקב אבינו ע"ה, ואלהיו זכור לטוב".

ויזד יעקב נזיד וגו' הלעיטני נא מן האדום האדום הזה וגו' (כה, כט-ל). פירש"י: "אותו היום מת אברהם... ובישל יעקב עדשים להברות את האבל. ולמה עדשים, שדומות לגלגל, שהאבלות לגלגל החוזר בעולם".

בספר יד יוסף להגאון רבי יוסף צרפתי מאנדרינפול זצ"ל (נציה, שע"ז) בפרשתנו (ד"ה או יפרוש, הובא בפי' מנדים" א"ח סי' תעו משב"ז סק"ג - בענין המנהג שהובא שם ברמ"א [סי' -] לאכול ביצים בליל פסח, עני"ש) כתב לבאר הא' "דאמרינן בירושלמי שצריך ליקח ביצה בליל פסח עם הצלי, והטעם שמתני וגם ראיתי, משום אבלות דאברהם אבינו... שמת בערב פסח. והנה, ידוע שאותו הנזיד של עדשים היה לסיבה שמת אברהם אבינו ע"ה, והאבל אסור לאכול משלו סעודה ראשונה, ובא יעקב ובישל נזיד עדשים כדי להאכיל לאביו, וזה היה ערב פסח, כנ"ל, לכן כאשר בא עשו אמר: 'הלעיטני נא, רצה לומר, עתה, שאינו רוצה להמתין, יודעק נתן לעש - לחם - מצה - ונזיד עדשים' (פסוק לד), כדי שישמור אותו לסעודת הלילה, ולא ביום, דהאכול לחם מצה בערב פסח כאילו בא על ארוסתו בבית חמוי (ירושלמי פסחים פ"ג ה"א), אם כן עשו שאכל [את המצה בערב פסח], כאילו בא על נערה המאורסה (עי' ב"ב טז)!"

ובלקט יושר (ח"א עמ' פה) כתב: "זכורני, בשני לילות של פסח אכל כל אחד מבני ביתו [של בעל ה'תרומת הדשן' זצ"ל] בתחלת הסעודה ביצה מבושלת קשה, ולפעמים אכל אחד שתי ביצות, וכן המנהג באושרטריץ, ואמר [הטעם], שמת אברהם אבינו בליל פסח".

וירא עשו כי בך יצחק את יעקב ושלה אותו פדנה ארם וגו' (כח, ו). תמה ה'חתם סופר' למה נכתב 'וירא עשו' ולא 'וישמע עשו', על כן כתב לבאר: "נראה לי, עשו לא שמע זה משום אדם, רק ראה כן בתרפים שלו ובקסמיו, והיות והם מעורבים ומבולבלים בשקרים וכזבים, על כן ראה בהיפוך... (עי"ש)". כי אמנם כן היתה דרכו של עשו תמיד, ש'היה מרמה לאביו על ידי קסמים ותרפים, שעל ידם היה יודע קצת עתידות, וחשב יצחק שיש בו רוח הקודש, והיינו כי ציד' ברמאות של פיו"ו [לשון קדשו בריש הפרשה עמ' קז, עיי"ש].

1. וממשיך: "ושארי מקומות שכותב סתם שנתגלה לו, עדיין לא נתברר אצלי אם היו אלו הגילויים בהקיץ, ואולי היה בשניה על ידי עליית נשמה במתיבתין עלאין. אבל זה נתאמת אצלי שהיה לו בבידור עליית נשמה מדי לילה בלילה מיום עמדו של דנתו הקדושה, כנוצר למעלה. אמנם מענין גילויים בהקיץ לא ידעתי ממנו בבידור, כי היה כמוס וסתום מאוד מלגלות, והמעט אשר זכיתי לשיתו בו בסיפור ענין נפלא לפרקים רחוקים על ידי סיבוב דברים. רק מענין אחד נפלא אשר שמעתי מפיו הקודש משמע שהיו לו גילויים גדולים נוראים גם בהקיץ".
2. והוסיף על זה הפרמ"ג (שם ביאשל אברהם' סק"ז), דעכשיו שאין אנו אוכלין קסניות, ולכן אין אנו יכולין לאכול עדשים, ואוכלים ביצה.
3. כ"כ במנהגי מהר"ש (סי' רפ"ט ס"ו), הביאו במנהגי מהר"י (עמ' ק"ד).
4. לפי דבריו מת אברהם בליל פסח (ולא כדברי הי"ד יוסף שאירע בערב פסח). עוד ציינו כי בספר 'קרניים' (מאמר ו) מובאר שמיתת אברהם אבינו היתה בחודש סבת, ועיי"ש בפירושו ז"ל דין להגה"ק רבי שמשון מאוסטרפאלי ז"ע רמז על כך בפרשת לך לך (טו, טז): "ואתה תבוא אל אבותיך בשלום תקבר בשיבה טובה" ר"ת סבת. ואמנם כן הוא ביסוד הדורות (עמ' כא) ועיי' בספרה"ק ית עיי' דרושים לחנוכה עמ' נ (ד"ה איתא בגמרא) וכן בירגז ישרה' להיבני יששכר ז"ע (עך סבת) שמישר הדורות בענין.

לקח טוב

מבחן הדרך הישרה - לאחר צאת האדם מבית המדרש

הוא הדבר בעבודת האדם את קונו, בתורה ותפילה וקיום מצותיו ית"ש. והוא שבכל מעשה שיעשה, עליו להקפיד לשמור על פרטיו ודקדוקו על מנת שיצא הגון וראוי. אמנם עינינו לנוכח יביטו אל המטרה העליונה - הזיווך והטהור שמעשי המצוות אמורים לפעול בנפשו. אם רק בעת לימודו ותפילתו ועשייתו בקודש, תהיה נפשו קשורה במקור מוצבתה, ומיד אחרי כלותם ככלב ישוב אל קיוו, לאכול חליו בטומאה - הרי להבל ולריק כחו ויגיעו, כי לא הועיל מאומה לנפשו ואין קיום למעשהו.

אותיות מחכימות

ומלוואו הכניס בקרנם וגו'. ופירש"י: עובדת על פתחי תורה של קס ועבר יעקב רץ ומפרנס ללאת, שכתב על פתחי סעודת גילולים עשו מפרנס ללאת. הנה כפסוק זו מורה לנו התוס' לך דק' הדיק' לעבודת הגורל ב"ה, שיהיה בלאת ובתמים, ולא יהיה דרכו הפסוק חר עד ארבעה לכן שקר ע"פ מפי יב, וי, כלשך נמלא רכס מעמי הארץ, כי כשם ששקס בתורה ותפלה נבנו כלפני יבער, וכלשך התעוף בו - ולינו ע"פ מפי כ, ה, כי אחר התפלה תיקף סוף בקריות לנו חומר ומתחלה...

לך עתה כלשך רחוקה רכקה אמנו סהורלו הכניס, סכרה כי הוא חסד אחד לשך פעם תקפו ללכת לבית המדקס ופעם תקפו ללכת לפתחי ע"ה, כדק' אבקי רכע כלשך יבוא בן גילויים ויהיה עמסה לעשות כמעשה, וכלשך פונה מהם ופגעו בו אנשים פוחזים וליקים הנה הוא לאחד מהם. לכן: "אתק' לרחק את ה'" מה יהיה כסופו, כי לא זה הדק' יקטן חור, רוק, כימה שלח תמוז. אה כתיב: "ואמלא ה' לה קני גוים כנעק". כי בלאת הם קניס, יעקב ועשו וכו'...

תפארת שלמה

כאשר יחונן בדעה ישרה, ידע העובד שכל מצוה ומצוה מיועדת לתיקון נפשו, ותורמת חלק ביישורה ותיקוקה. לא יסתפק בקיום המצוה לבד, בעידינא דעסיק בה. אלא ישמור על השפעתה עליו, וינטור את גחלתה לבל תכבה, עד שגם בצאתו ממונה יישאר רישומה בקרבו, ולא תיאבד ממנו.

הריצה לקראת בית מדרשו של שם ועבר, משובחת ביותר. אכן אם לא תיודע לה השפעה קיימת על האדם, ומיד אחריה יהיה עלול ומסוגל לרוץ בריצה דומה לעבר פתחי "עבודה זרה", הרי אין הריצה הראשונה נחשבת לכלום.

יאמרו המושלים: משל למה הדבר דומה, לאדם נבער מודעת, שהתפעל ממלאכת הנפחות. קולו המהדהד של הקורנס המכה הרשימו, ואמר לנפשו: מתי אנעשה גם אנכי לנפשי? ויבחר במלאכה זו שלבו הפין בה. הלך אל האומן ועקב אחר תנועותיו המדוייקות, אימן את ידו שתאחז את הפטיש באחזיה יפה והדוקה, ולמד מכת הכלי על שלחן מלאכתו, כיצד נעשית. יומם ויללה לא נה, וחזר ותירגל מהלומות הפטיש, עד שהשכיל את ידיו במלאכתו, והצליח להוציא בהכאותיו אותו צליל והד שכה ערב לנפשו. מעתה, מוכן ומוזמן היה לעשות עבודתו, ופתח בית מלאכה, בהכריוו על עצמו כנפח בקי ומלומד.

עובדים ושבים על פתח בית מלאכתו ששמעו קול מהלומותיו ונוכחו באומנות ידיו, הביאו אליו את כליהם על מנת שיתקנם ויישירו. לא ארכו הימים עד שננלתה איולתו לעיני הכל. התברר שהאיש הזה מתמחה אכן בהכאת הפטיש על כל דקדוקה, אך בעיצובו ותיקון החומר אין לו מושג. מכה הוא על ימין ועל שמאל הכאות נאמנות ומקצועיות, אבל אינו יודע לכוון מהלומותיו על הכלים כדי שיבואו על תיקונם. במנוד ראש עובדו לנפשו.

זעוק זעק הלה: איזה פגם מצאתם בי, ובמה סהרה עבודת ידי? הנה סדני וקורנסי המשובחים, תנועות ידי מאומנות, ואין כמוני במלאכת ההכאה, על מה ולמה לא מצאו מעשי ידי הן בעיניכם?

אם יימצא אי מי שיהום עליו, יגש אליו ויעמידהו על כסלו: כלום אין לו לנפח אלא הכאות הקורנס על הסדן? הלא עיקר ותכלית מלאכתו הוא עיצוב ותיקון הכלי שעל הסדן. כל מהלומה שמנחות חרש הברזל על הכלי, מיועדת ליישור ועיצוב נוסף בכלי, לפשט את העקמומיות ולתקן את העיוותים שבו. כגמר המלאכה, כשיחזור הכלי להדרו, הרי לכל מכה ומכה שהונחתה עליו, חלק בתיקונו. לכולנה חלק בתוצאה הסופית, ואחת מהן לא היתה לריק. אולם אם אין הן מיועדות אל הכלי ואל תיקונו, לא תניבנה פרי מלאכתו, כי החמיאו את מטרתן.

<p>לעילוי נשמת הרה"ח ר' יונתן בנימין ביינוש ב"ר יעקב נפתלי ע"ה שווימער אנטווערפן - ארץ ישראל נלב"ע ביום ז' כסלו תשע"ו תהא נשמתו צרורה בצרור החיים הונצח על ידי חתנו הרה"ח ר' יעקב פריעדמאן שליט"א</p>	<p>לעילוי נשמת הרה"ח ר' שלמה ארי' ב"ר יהושע העשיל ע"ה גאלד נלב"ע ביום ז' כסלו תשנ"ג תהא נשמתו צרורה בצרור החיים הונצח על ידי חתנו הרה"ח ר' יעקב פריעדמאן שליט"א</p>
---	---

יומא דנשמתא

הרה"ק רבי אברהם יהושע העשיל מסקווירא זי"ע יומא דהילולא ג' כסלו (תרמ"ז)

הרה"ק רבי אברהם יהושע העשיל טווערסקי זי"ע נולד בשנת תקפ"ו בערך, כבן בכור לאביו הרה"ק רבי יצחק מסקווירא זי"ע [בן הרה"ק המגיד רבי מרדכי מטשערנאביל זי"ע], בהתגוררו עוד בעיר ראדוויל סמוך לשולחן חותנו הרה"ק רבי דן מראדוויל זי"ע [בן הרה"ק רבי יצחק מראדוויל זי"ע וחתן הרה"ק רבי אברהם יהושע העשיל מאפטא זי"ע - בעל 'האוהב ישראל'].

שמו נקרא בישראל אברהם יהושע העשיל ע"ש זקנו הרה"ק 'האוהב ישראל' מאפטא (ששפת ביום ה' ניסן תקפ"ה. לפי המקובל היה הוא הראשון במשפחה להיקרא על שמו הקדוש).

בהגיע העת בנה את ביתו עב"ג קרובתו הרבנית הצדיקת מרת חיה צפורה בת הרה"ק רבי שמואל אשכנזי זצ"ל, שהיה חתן הרה"ק רבי יצחק מרזניקוב, בן הרה"ק מאפטא, זכ"ע.

החתונה התקיימה בזניקוב, כפי שרואים אנו מתוכן אגרת הזמנה משנתמרה מחו"צ הרה"ק מרזניקוב: "הגיע עת לחננה כי בא מועד, תור זמן נשואי נכדי הכלה המהוללה מ' חי צפורה תי' בת חתני הרב וכי מו"ה שמואל זצ"ל, עב"ג החתן המופל' כמר אברהם יהושע העשיל ש'י בהרב החסיד המפורסם יקרא קדישא מו"ה יצחק נ"י מסקווירא בן לאותו צדיק איש אלקים מו"ה מרדכי זלל"ה מ'ק' טשערנאביל, והחתונה תהי' למוז"ט זי"ן קדישא בחודש אלול הבע"ט ב'ק' ז'לנקוב" (יגרות אוהב ישראל, עמ' קז).

לאחר פטירתה, נשא בזיווג"ש את הרבנית הצדיקת מרת פיגא יענטא בת הרה"צ רבי יוסף זילבערפארב מראוונא זצ"ל וחתן הרה"ק רבי שלמה מסאוורא זי"ע.

אחיו היו הצדיקים הקדושים רבי מנחם נחום שפינקוב, רבי ישראל מסקווירא, ורבי דוד מסקווירא, זכ"ע. ראשי תיבות של שמם הוא שם אדוני" (אברהם, זוד, נחום, ישראל), ואביהם הק' נהג לסדר את סדר ישיבתם אצל שלחמו הטחור לפי סדר זה ולא לפי סדר לידתם (לעבוד באמת, ב"ב תע"א, עמ' כח, מפי הרה"ק רבי יצחק מבוהוש זצ"ל).

מעודו היה נערץ ונקדש בעיני כל יודעיו ומכיריו, ומסופר, שכאשר נאלץ פעם לשהות תקופה מסוימת בעיר אדעסא לצרכי פרואה, הביטו אחריו אנשי העיר בהערצה גדולה, עד שרבים דבקו בו והיו לחסידיו, למרות שטרם עלה על כס ההנהגה. באותה תקופה כשהגיע אביו, הרה"ק רבי יצחק מסקווירא, לבקרו באדעסא יצאו החסידים לקראתו באמרים: "בואו ונצא לקבל את פני אביו של הרב"...

לאחר הסתלקות אביו הק' (ביו"ט ניסן תרמ"ה), החל בהנהגת החסידים שהכתירוהו אלוף לראשם, מאז התפרסם ביותר כ"רבי חסיד קדוש, צדיק מפורסם" (שם גדולי ישראל, ח"א, לובלין תרצ"ו, עמ' א את כ"ט), אך למגילת לבם, לא זכו להנות מאורו זמן רב, וכעבור שנה ומחצה, ביום ג' כסלו שנת תרמ"ט, עלתה נשמתו הטהורה למרומים, והובא אל המנוחה באהל אביו בבית החיים בעיר מסקווירא. אודותיו כתב פטירתו מסופר, שפעם באו חורפו אמר לאביו שראה בכתבי הרה"ק רבי נחום מקארץ זי"ע שביום ג' כסלו נהג בכיום טוב ולא אמר בו תחנון¹, נענה לו אביו: "מיין אברהם יהושע העשיל וויל זיך מאכן א יו"ט מיזאל נישט זאגן קיין תחנון, וועלן מיר עהם צוליב טורן..." (גבי רצה לעשות יום זה ליומא דפגרא שלא לומר בו תחנון, ניתן לו זאת...), ואכן לאחר פטירתו ביום זה, נתגלה עומק כוונתו, ומני אז נוהגים בסקווירא שלא לומר תחנון בני כסלו².

זרעו אחריו מזיווג"ר המה שלשה בנים ושתי בנות: רבי יוסף מאיר ממאכנבוקא (חתן הרה"ק רבי מנחם נחום השני מטשערנאביל); רבי משה דן מסקווירא (חתן הרה"צ רבי חיים יהודה מאיר חדרוב ממאדיטשוב, חתן הרה"ק רבי דוד מנאטאט); רבי יעקב מסקווירא-ליניץ (חתן הרה"ק רבי מרדכי מקארסטשוב, רבי הרה"ק רבי משה מקארסטשוב); הרבנית מלכה אשת רבי מרדכי יוסף מולאטיפאל (בן הרה"ק רבי דוד מולאטיפאל, בן הרה"ק רבי יוחנן מראמאמיסטרווקא); הרבנית דבורה אשת רבי מרדכי טווערסקי (ננו בכור של דודה הרה"ק רבי דוד מסקווירא). מזיווג"ש נולדו לו בן ובת: רבי דוד יהודה ליב מקאזאטקן הי"ד (חתן אחיו הרה"ק רבי יוסף מאיר ממאכנבוקא); הרבנית שפרא אשת הרה"ק רבי דוד מראמאמיסטרווקא, זכ"ע.

"חסד לאברהם"

"כאמור, נולד רבינו אברהם יהושע העשיל מסקווירא מראדוויל, ושם הוכנס ברבינו של אברהם איבנו. בסעודת 'היוואך יצחק' שלו בילל הרבית השתתף הסבא קדישא הרה"ק רבי יצחק מראדוויל זי"ע, ואמר אז דבר תורה מתוך שלחבת אש קודש על הפסוק 'וילכו שניהם יחדיו' שבעקדת יצחק (נדפס בספרו 'אור יצחק', פרי יורא)³.

בזמן מקטפיה ידוע, ומשחר נעוריו הכירו בו שנמשח קדושה ועילאית ספונה בקרבן, בעודו זוכה לראות ולהתבטח בצל זקניו הקדושים הרה"ק המגיד רבי מרדכי מטשערנאביל והרה"ק רבי יצחק מראדוויל, זכ"ע.

על גודל ערכו בעיני זקניו הק' המגיד מטשערנאביל זי"ע מסופר עובדא מופלאה, כשהגיעו להמגיד את הרבנית בזיווג"ש מרת פיגא ע"ה בת הרה"ק רבי דוד לייקעס מבאר זי"ע, מגדולי תלמידי הבעש"ט הק', בתחילה לא הסכים הרה"ק רבי דוד לייקעס להשידוך, אך המגיד מטשערנאביל הראה לו את הדורות שעתידיים לצאת, ואז הסכים להשידוך.

לפי מקור אחר נימק רבי דוד לייקעס את התנגדותו בכך שצופה שבתו צריכה ללדת שבעה בנים, ואילו המגיד אינו צריך להוליד אלא חמשה בנים, ואם כן תצטרך בתו להשאר אלמנה ולהישא לאחר וללדת אחי"ב עוד שני בנים. על כך ביקש המגיד מטשערנאביל לתת לו שהות של שלשה ימים, כדי ליישב דעתו בשאלה זו. לאחר שלשה ימים בא אליו המגיד מטשערנאביל ואמר: "שאלתי את מרן הבעש"ט הק', והוא הסכים לשידוך, ואמר את הפסוק: 'אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי, כלומר: שנים מבני בנינו יהיו נחשבים כבנינו, ויצטרפו להשלתם למספר'.

הרה"ק רבי אברהם אלימלך מקארלן זצ"ל הי"ד אמר שהכוונה היתה להרה"ק רבי אברהם יהושע העשיל מסקווירא זי"ע והרה"ק רבי דוד מולאטיפאל זי"ע (קובץ 'יצחק דוד' טאלנט, ג' ב - בא תשס"ג, עמ' מז).

רבינו היה למדן גדול, ושקד על התורה ברציפות יומם ולילה. בכל תענית ציבור ישב ולמד מיד אחרי תפלת שחרית עד תפלת מנחה, ולא טעם מאומה באמצע עיונו, עד שהיו מכנים אותו "דער ווילדער למדן", ואביו הגדול אף התבטא עליו כי הוא לומד תורה לשמה.

המדרש נערך לזכר נשמת הרה"ק ר' משה בהר"ר יצחק בעריש ברנשטיין ע"ה ת.צ.צ.ב.ה.

"יהושע הוא עובר לפניך"

מאידך, כפי המסופר, נתן לו אביו הק' כח וסמיכה עוד בחייו ואמר לו: "יידך כידך, ופיך כפי".

ואכן היה פועל ישועות באופן מפליא, ואף בחיי אביו הבטיח ישועות ליהודים, כמסופר, ולפעמים אף שלח אליו אביו הגדול ענינים קשים שהגיעו לפניו.

הרה"ק רבי יעקב יוסף מסקווירא זצ"ל שסיפר על כך התבטא: "יער אזי געווען זייער א גוטער (הוא היה מאוד טוב ורוחני), ורבים מאלה הזקוקים לישועה שהרה"ק רבי יצחק לא אבה להבטיחם, היו נכנסים אליו והוא היה מבטיחם".

פעם נכנס אחד לאביו בבקשה שיברכו בורע של קיימא, שלחו הרה"ק רבי יצחק שיבקש מבנו הרה"ק ראי"ה שהוא לומד תורה לשמה. בעת ההיא זקוק היה רבינו לסכום כסף גדול לרכוש - עבור אחד מבניו שעמד ליכנס לעול המצוות - זוג תפילין שכתבנו על ידי סופרו של הבעש"ט הק'. כשנכנס הלה אל רבינו בבקשה לברכה להיושע בזו"ש, אמר לו רבינו שיתן לו הסכום הדרוש עבור התפילין ויושע. היהודי הסכים על אתר ורבינו הבטיח לו זש"ק. כששמע אביו מזה שאלו על זאת, השיב: "הרי כתיב (דברים ו, ח) 'ויהי לטוטפות ב'ן', אלה נותנים מעות עבור טוטפות - תפילין) זוכים לב'ן... וכן היה והלה נישע זש"ק (ליקוט מאורי אור, עמ' קכח, מפי נכדו הרה"ק ראי"ה ממאכנבוקא זצ"ל).

עוד מסופר על יהודי שלא זכה לפניו בטן, אולם הרה"ק רבי יצחק מסקווירא לא אבה להבטיחו, אחר כך נכנס אל בנו, רבינו, והוא הבטיחו. לאחר מכן, כששמע על כך אביו הק', שאל את בנו, רבינו, מנין לקח את היכולת להבטיחו ישועה. נענה ואמר לאביו הק': "יכנס אלי זה עתה בעל עגלה להתאונן כי סוסו מת ונותר ללא פרנסה. מיד אמרתו נכנס זה האיש שביקש ישועה בפני רבינו שיתן מעות לסכום קטנות סוס והבטחתיו ישועה; וכי הוא איכפת לבורא יתברך שלוה יהיה סוס ותהיה לו פרנסה, ולזה יהיו בנים" (לעבוד באמת, עמ' לו).

דרכו היה שלא לומר 'יתרה' ברבים, פעם ישבו יחד באיוו שמחה האחים הקדושים רבי משה מקארסטשוב ורבי אברהם המגיד מטרסק (בני המגיד מטשערנאביל), בצוותא עם בן אחיהם - רבינו ראי"ה מסקווירא. הרה"ק מקארסטשוב והמגיד מטרסק אמרו 'יתרה', ולאחר מכן הפצירו ברבינו שגם הוא יאמר איהו דבר יתרה. השיב להם: "מיני יודע כלום, רק פסוק אחד אני יודע, 'לכלב צמנת מארבתך אלמך לא אחטא לך' (תהלים קיט, ט"א)" (ליקוט מאורי אור, עמ' רעד, מפי נכדו הרה"ק רבי יצחק מסקווירא-תי"א זצ"ל).

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל, אמר

- ראה 'אמרי פנחס השלם' (מהדוד ב"ב תשס"ג, ח"א עמ' חצו): "ביום ג' כסלו נהג לעשות משהו ושמחה ואינו אומר תחנון, ומספר מעשה נפלא ממפלת הבישוף והמלכה שבקשו לשרוף את השי"ס וכי. ובהערות שם העתיקו באריכות את המסופר ב'ספר שמושי' להגרינעביץ זצ"ל (אמסטרדם תקי"ח) אודות גזירות שריפת השי"ס ונס ההצלה בג' כסלו - שהיה בשנת תקי"ח.
- ע"י שו"ת 'חיי הלוי' להג"צ ר' יוחנן סג"ל וואנער שליט"א דומ"ץ סקווירא בראמאטריאל (ח"ב א"ח סי' יז): "בסקווירא המנהג הוא לומר תחנון בכל יארצייט, חוץ מג' כסלו יום יארצייט של הרה"ק ר' אברהם יושע העשיל מסקווירא זי"ע, משום מעשה שהיה" (וכ"ה בספר 'עבודת אפרים' על הל' תחנון ופילת אפרים, להג"ח ר' אפרים פישל שטיין שליט"א, ח"ב עמ' תפח).
- לשון קדשו: "אחיי ידדי, הטו אוניכם ושמעו, אבינכם ענין פלא, שכתוב (בראשית כב, ו) 'וילכו שניהם יחדיו', וכשאמר אברהם (שם פסוק ח) 'אלקים יראה לו השה לעולה בני' כתיב עוד 'וילכו שניהם יחדיו'. אך כמיש, שאברהם לא היה ע"ה הזך ברזיות גדול מגדולי התלבויות והתשובה למלאות רצון הבורא ב"ה", אבל יצחק לא ידע מזה עוד שהוא בעצמו היה לעולה, לזה כתיב (פסוק ז'): 'ויאמר יצחק אל אברהם אביו ויאמר אבי ויאמר הנני בן', משהו שאל הזך יצחק עמו בידו, כי למשל 'הנני משמע שהיה הולך קודם ויצחק היה רחוק ממנו מאחוריו, וכמו האדם הקורא את חבירו שהוא רחוק ממנו ושואל אותו 'איה אתה' והשיב לו חבירו 'הנני' שכן ששאל יצחק את אביו (שם) 'ואיה השה לעולה', ואמר אברהם: 'אלקים יראה לו השה לעולה בני' וגילה לו רצון הבורא ב"ה שהוא בעצמו היה העולה, ויצחק כשגילה לו שהוא בעצמו היה לעולה בדאי בצדקתו היה משתוקק גם כן בהתלבבות גדול למלאות רצון הבורא ב"ה, ובהה היה בלכלתו שילך עם אביו לאחד, לזה כתיב בפועל שני: 'וילכו שניהם יחדיו, ויבואו אל המקום אשר אמר לו האלקים' תיכף, שמתחלה שהיה המקום רחוק (ה-ד-ה) עוד נתעכבו על ידי הנערים והחמור, אחר זה היה העכוב על ידי יצחק מחמת שלא ידע שהוא בעצמו היה השה לעולה, אבל כשגילה לו, לא היה עוד שום עיכוב לזה כתיב: 'ויבואו יתכף יאל המקום אשר אמר לו האלקים' ד"ח".

מסופר שהרה"ק רבי יעקב יוסף מסקווירא זי"ע היה רגיל לחזור באש לוחה עם מאמר זה של הרה"ק מראדוויל, אותו שמע מפ' חזונו הרה"ק רבי פנחס מאוסטיאל זי"ע - שקיבלו מאחד ששמעו מפי קדשו של הרה"ק מראדוויל בעת שהסיב לסעודת היוואך נאכט ש' כסלו, רבינו, וכאשר יצא לאור הספר 'אור יצחק' מכת"י, הודרו הרה"ק מסקווירא לבקש בין האמרים את הציבורים הקדושים הללו, שהיו שגורים על לשונו מורדשה, כאמור, ובראותו הדברים כתובים עלי ספר, לא היה קץ לאשרו ושמתו נפשו (מפתח ספר אור יצחק, מהדוד ברקולין נ"י תשס"ט, עמ' יח; מ'ילין קדיש' ראמאמיסטרווקא, תשס"ד-תשס"ה, עמ' ט).

מאת: הרה"ק ר' ישכר בעריש ווייס שליט"א

